

Rapportage stand van zaken Aanpak Ring Zuid T1-2020 per 30 april 2020

Voor Provinciale Staten Groningen

Introductie

Dit is de Rapportage Aanpak Ring Zuid voor Provinciale Staten van de provincie Groningen. Deze beschrijft in kort bestek de inhoudelijke en financiële stand van zaken van het project Aanpak Ring Zuid. Deze rapportage verschijnt drie keer per jaar, op basis van de Trimester-rapportages die de projectorganisatie Aanpak Ring Zuid voor de interne projectverantwoording opstelt.

Deze rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Stand van zaken werkzaamheden
- B. Financiën
- C. Communicatie met omgeving
- D. Overige aandachtspunten

Uitgebreidere overzichten en toelichtingen staan in de bijlagen.

Eerdere versies

- 13 november 2018 - PS Rapportage T2 2018
- 12 februari 2019 - PS Rapportage T3 2018
- 21 april 2019, PS Rapportage T1 2019
- 24 september 2019, PS Rapportage T2 2019
- 31 december 2019, PS Rapportage T3 2019

A. Stand van zaken werkzaamheden januari-april 2020

De ontwikkelingen tot en met december 2019 zijn beschreven in de vorige PS Rapportages.

De bijlage geeft een overzicht van de werkzaamheden die sinds de gunning zijn uitgevoerd en van de correspondentie aan uw staten.

Actualiteit werkzaamheden sinds de vorige PS Rapportage

Er is de afgelopen maanden verder gewerkt aan het intrillen van de damwanden voor de bouwkuip van de verdiepte ligging. Op de volgende bladzijde staat een kaartje met de stand van zaken. De Helperzoomtunnel is op 3 april 2020 in gebruik genomen. De Esperantokruising is per 4 april 2020 afgesloten. Het gewijzigd Tracébesluit voor de fietstunnel bij de Papiermolen is onherroepelijk geworden. Op 18 april is de onderdoorgang bij de Hereweg weer geopend voor fietsers en voetgangers.

Inmiddels is gestart met de volgende werkzaamheden:

- Aanleg op- en afrit bij Eemspoort en Driebond (Kieler Bocht/Stettinweg)
- Grondwerk voor het nieuwe viaduct en de A28-oprit bij de Brailleweg
- Grondwerk voor de op- en afritten bij Groningen-West.
- Dempen deel Oude Winschoterdiep t.b.v. aanleg bouwkuip VDL.
- Uitgraven van de bouwkuip en het plaatsen van ankers

Vooruitblik 2020:

- Beginnen met de ombouw van het Vrijheidsplein;
- De by-pass op het vernieuwde knooppunt Westerbroek in gebruik nemen;
- Start werkzaamheden rondom het verleggen van de verbindingsweg en het fietspad tussen de rotonde bij Laan Corpus den Hoorn en het Vrijheidsplein

De werkzaamheden en actuele nieuws hierover zijn te volgen via de website van Aanpak Ring Zuid:
www.aanpakringzuid.nl

Stand van zaken uitvoering Plan van Aanpak Hertogh

De aanbevelingen van de commissie Hertogh betroffen:

1. Slagvaardige organisatie en overlegstructuur
2. Houding en gedrag
3. Herstart inhoudelijke werkzaamheden
4. Alliantie voortzetten
5. Planning
6. Financiën
7. Plan maken en vastleggen van de resultaten

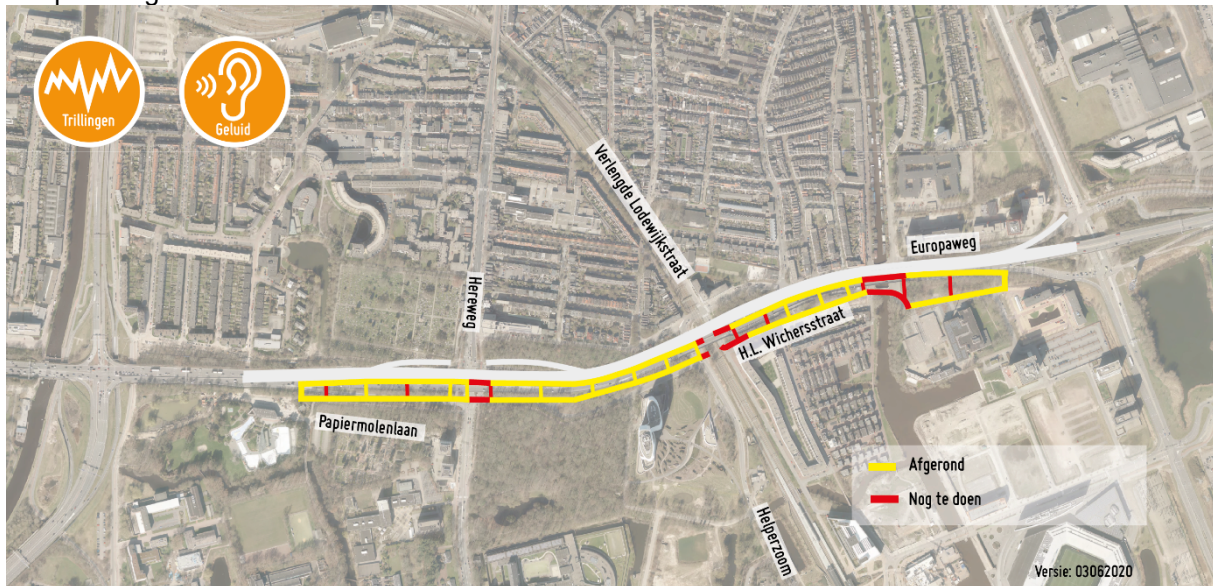
Plan van aanpak	
1. Slagvaardige organisatie en overlegstructuur	Uitgevoerd
2. Houding en gedrag	Ingevoerd
3. Herstart inhoudelijke werkzaamheden: 'Goed is goed genoeg'	Uitgevoerd
4. Alliantie voortzetten	Uitgevoerd
5. Planning	Uitgevoerd
6. Financiën	
- Lange termijn: opstarten procesafspraken, waaronder aanstelling team	Opgestart, proces loopt
7. Plan en vastleggen resultaten	Proces loopt

De aanbevelingen van de commissie Hertogh zijn op 28 maart 2019 gepresenteerd. Een belangrijk deel van de aanbevelingen is inmiddels geïmplementeerd in de CHP- en ARZ-organisatie, zoals blijkt uit de tabel. De resultaten tot nog toe zijn positief en het is zaak om het te verinnerlijken in het reguliere proces. In de wetenschap dat veranderingsprocessen taai zijn zal dit continu aandacht blijven vragen van beide organisaties.

Helperzoomtunnel en Verdiepte Ligging

Er is voortvarend verder gewerkt aan de in het Plan van Aanpak genoemde voorbeeldprojecten Helperzoomtunnel en Verdiepte ligging. De Helperzoomtunnel is op 3 april geopend. Inmiddels is het overgrote deel van de damwand voor de bouwkuip van de verdiepte ligging ingetild.

Op de onderstaande afbeelding is aangegeven waar de damwanden zijn ingetrild en op welke plekken nog damwanden geplaatst moeten worden. De omgeving wordt hierover actief geïnformeerd met onder andere bewonersbrieven, artikelen en video's en de voortgang is te volgen via de website van Aanpak Ring Zuid.

De experts van CHP en ARZ hebben overeenstemming over de beoogde bouwmethode van de bouwkuip, hierin zijn zij geadviseerd door Deltares. In het oostelijk gedeelte van de bouwkuip wordt onderwaterbeton toegepast en voor het westelijk deel wordt met bemaling gewerkt. Tijdens een technische informatiesessie op 15 januari 2020 zijn provinciale staten en de gemeenteraad hierover geïnformeerd. In januari zijn ook vertegenwoordigers van de betrokken wijkverenigingen geïnformeerd over de aanleg van de VDL.

Ondertussen is ook het formele besluitvormingsproces gaande. Omdat sprake is van een Design en Construct-contract volgt dit de volgende stappen:

- Definitief Ontwerp bouwkuip verdiepte ligging is in december 2019 geaccepteerd door opdrachtgever Aanpak Ring Zuid.
- Verkrijgen van de benodigde vergunningen door CHP. Het Waterschap heeft 104 zienswijzen ontvangen op de watervergunning *onttrekking grondwater verdiepte ligging Zuidelijke Ringweg Groningen Verdiepte Ligging*. De kennisgeving wordt gepubliceerd op 3 juni.

Voorts ligt het Definitief Ontwerp van de Verdiepte Ligging momenteel ter toetsing bij de opdrachtgever.

Planning

Met de presentatie van het Plan van Aanpak is de planning voor 2019 en een doorkijk naar 2024 beschikbaar gekomen. In december is een nieuwe planning opgeleverd door Combinatie Herepoort die zoals eerder is gemeld sluit op 36 maanden vertraging.

Financiën

In het Plan van Aanpak van de commissie Hertogh is ten aanzien van de financiële situatie op de langere termijn de procesafspraken gemaakt om hier voor het eind van 2019 tot een totaaloplossing te komen. De gesprekken hierover zijn buiten het project geplaatst en worden momenteel gevoerd door vertegenwoordigers uit de top van de moederorganisaties.

Corona

Sinds medio maart 2020 zijn vanwege de bestrijding van het coronavirus beperkende maatregelen van kracht. CHP werkt volgens de RIVM-richtlijnen. Er zijn maatregelen getroffen op de bouw en CHP heeft een aantal toezichthouders aangesteld om ervoor te zorgen dat de coronamaatregelen worden nageleefd. Met inachtneming van deze richtlijnen gaan de werkzaamheden aan de Ring Zuid door. Voorsnog leiden de gevolgen van het coronavirus niet tot vertraging. In bepaalde gevallen kunnen werkzaamheden, zoals het intrillen van de damwandplanken, vanwege de rustige situatie op de weg

door de week worden uitgevoerd in plaats van in het weekend. Een mogelijk risico als gevolg van het coronavirus is dat de aanlevering van bepaalde materialen vanuit het buitenland belemmerd wordt.

B. Financiën

Binnen Rijkswaterstaat is het de gewoonte dat de ramingen door de projectorganisatie van het project worden opgesteld. Voorafgaand aan belangrijke besluitmomenten wordt een uitgebreide toets door ervaren ramingsdeskundigen uitgevoerd. Na vaststelling van de raming wordt de financiële prognose periodiek geactualiseerd naar een actuele prognose eindstand. Het is van belang dat men zich realiseert het een onderbouwde inschatting is van de eindkosten van het project. Voor de opdrachtgevers is het uitgangspunt is dat de aannemer verantwoordelijk is voor de financiële gevolgen van de extra tijd die CHP nodig heeft gehad voor de uitwerking van het ontwerp en de uitloop van de werkzaamheden. In het Plan van Aanpak van de commissie Hertogh is ten aanzien van de financiële situatie op de langere termijn de procesafpraak gemaakt om hierover voor het eind van 2019 tot een totaaloplossing te komen. Zoals eerder gemeld vragen de gesprekken meer tijd dan aangegeven.

Stand van zaken financiën

		Raming gunning (april 2016)		Raming herijking (najaar 2017)	Prognose vorige rapportage, T3-2019	Prognose T1- Actueel per 1 mrt 2020
Budget uitvoeringskosten	3)	639	1)	629,1	665,1	665,1
Prognose eindstand uitvoeringskosten		549,9		610,2	640,7	640,8
Engineering- en bouwkosten ON		388	1)	403	434,6	434,9
Alliantie aandeel CHP				15,1	15,1	15,1
Alliantie aandeel ARZ				36,6	36,6	36,6
Engineering- en bouwkosten OG		5,1		5,3	5,2	5,2
Vastgoedkosten		16		14,6	14,5	14,5
Bijkomende kosten		45,5		40,3	44,5	44,6
Mobiliteitskosten		14		14	16,1	16,1
Onvoorzien		81,3		81,3	74,1	73,9
		549,9		610,2	640,7	640,8
1) Tussen moment van gunning en herijking is een aanpassing gedaan op de verwerking van het btw-voordeel. Zowel budget als kosten zijn verlaagd. Financieel heeft dit verder geen gevolgen.						
2) Een deel van de risico's wordt samen met CHP beheerd via het alliantiefonds. Ons aandeel in dit fonds geldt dus ook als onvoorzien. Het onvoorzien is t.o.v. herijking afgenomen doordat een aantal risico's is opgetreden, leidend tot een verschuiving van onvoorzien naar de kosten.						
3) Zoals in de eerste PS rapportage is toegelicht, zijn alleen de ontwikkelingen in het budget 'Uitvoeringskosten' relevant voor de financiële risico's van de provincie Groningen.						

Ontwikkeling uitvoeringskosten

Er zijn financieel gezien nauwelijks mutaties t.o.v. 2019 T3.

Toelichting ontwikkeling budget uitvoeringskosten:

- Uitvoeringsraming en toegekend budget zijn ongewijzigd t.o.v. de voorgaande rapportage.

Toelichting ontwikkeling prognose eindstand uitvoeringskosten:

- de toename van de prognose eindstand voor het hoofdbouwcontract met € 0,3 mln. is het gevolg van een kostenvergoeding voor extra werkzaamheden aan een kunstwerk. Deze kosten zijn onttrokken aan het onvoorzien.
- De geringe toename in de bijkomende kosten vloeien voort uit verlegging van kabels en leidingen. .

Ontwikkeling omvang onvoorzien

Vooralsnog is de conclusie: de prognose eindstand inclusief risicoreserveringen past nog steeds binnen het beschikbare budget, maar we zijn alert op de ontwikkeling van het risicodossier.

Als gevolg van de discussie met CHP kent de prognose eindstand een hoge mate van onzekerheid. In het Plan van Aanpak van de commissie Hertogh is de procesafspraken opgenomen voor de oplossing die de financiële angel moet wegnemen. Hierover zal in 2020 meer duidelijkheid ontstaan.

C. Communicatie omgeving

Zoals de commissie Hertogh in het Plan van Aanpak stelde, de aanpak van de zuidelijke ringweg is qua impact op de omgeving in alle projecten die landelijk spelen één van de buitencategorie. Midden in de stad Groningen, liggen de bouwplaatsen direct naast woonwijken, vlakbij monumentaal groen en hebben vele automobilisten en fietsers dagelijks hinder van de bouwwerkzaamheden. Het verlies aan draagvlak bij de bewoners, politici en andere belanghebbenden ligt op de loer. Daarom hebben ARZ en CHP draagvlak en begrip van belanghebbenden als thema gekozen waarop zij willen excelleren.

Doelstelling van zowel ARZ als CHP is om een duurzame relatie met de directe omgeving en wederzijds vertrouwen tussen Aanpak Ring Zuid en stakeholders op te bouwen en te onderhouden. Dit doen zij bijvoorbeeld door:

- Managen van verwachtingen: tijdig correcte en relevante informatie geven aan de omgeving over hinder/overlast (impact) en voortgang.
- Luisteren en in gesprek gaan: benaderbaar zijn en open staan voor, reageren op en in gesprek gaan over vragen, klachten en wensen uit omgeving.
- Ervaringen delen: een podium bieden voor het delen van ervaringen.

Ontwikkelingen januari 2020 - heden

Over de werkzaamheden die in het voorjaar hebben plaatsgevonden is actief gecommuniceerd met omwonenden en de verschillende belanghebbenden in de omgeving. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn bijeenkomsten afgelast. Zo kon de geplande preview voorafgaand aan en feestelijke opening van de Helperzoomtunnel niet doorgaan. Ook andere bijeenkomsten, zoals een informatiebijeenkomst over de verdiepte ligging op 17 maart, werden geannuleerd. Communicatie met omwonenden en verschillende belanghebbenden in de omgeving vindt nu digitaal (via onder andere de website en video's) met bewonersbrieven en nieuwsbrieven plaats. Ook worden digitale bijeenkomsten en spreekuren georganiseerd. Ook de (fiets) excursies van het project zijn in ieder geval tot 1 september vervallen in verband met de coronamaatregelen.

D. Overige aandachtspunten

Spoorzone

De provincie Groningen is samen met de gemeente Groningen opdrachtgever voor het project Groningen Spoorzone. De werkzaamheden aan het spoor hebben raakvlakken met de Aanpak Ring Zuid, met name als het gaat om de spoorwegovergang Esperantokruising, de kruising van de Ring Zuid met het spoor en de Helperzoomtunnel. Onder regie van Groningen Bereikbaar stemmen Groningen Spoorzone en de Aanpak Ring Zuid hun werkzaamheden af. Een belangrijke mijlpaal was het gereedkomen van de Helperzoomtunnel en het afsluiten van de spoorwegovergang Esperantokruising in april. Dit was nodig om in de grote buitendienststelling van mei 2020 een vierde spoor te kunnen aanleggen en in 2020 het nieuwe opstel terrein bij de Vork in gebruik te kunnen nemen.

Daar waar werkzaamheden van Spoorzone en Aanpak ring zuid tegelijkertijd plaatsvinden, vindt onderlinge afstemming tussen beide organisaties plaats over de afhandeling van eventuele schademeldingen. Als een van beide organisaties van mening is dat de schadeclaim voor de ander is dan wordt er onderling contact opgenomen om daar overeenstemming over te krijgen alvorens dit wordt doorgegeven aan de bewoners, zodat men niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Er vindt voortdurende afstemming plaats met andere werkzaamheden in en rond Groningen die invloed kunnen hebben op de verkeershinder.

Bijlage bij A. Ontwikkeling werkzaamheden sinds gunning

Correspondentie aan uw staten sinds gunning project:

<i>datum</i>	<i>kenmerk</i>	<i>Onderwerp</i>
15 april 2016	Brief 2016-21.539/15/V.3	Voorlopige gunning project Aanpak Ring Zuid
12 mei 2016	Brief 2016-26.231/19/A.15	Definitieve gunning project Aanpak Ring Zuid
26 oktober 2016	Brief 2016-61.665/43/A.26	Aanpak Herepoort bij reconstructie Zuidelijke Ringweg
28 maart 2017	Brief 2017-08410/12/A.15	Wijziging Ontwerp Tracé Besluit (in verband met 3 optimalisaties)
9 mei 2017	Voordracht 24/2017	Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over de stand van zaken Aanpak Ring Zuid en het voorstel tot uitvoering van de no regret maatregel optimalisatie fiets- en voetgangerstunnel Esperanto.
5 september 2017	Brief 2017-078.008/36/A.18	Schriftelijke vragen tunnelveiligheid Ring Zuid
12 september 2017	Brief 2017-083.949/37/A.34	Wijziging Tracébesluit Aanpak Ring Zuid
8 november 2017	Brief 2017-096.876/45/A.15	Herijking Aanpak Ring Zuid
21 juni 2018	Brief 2018-039.539/25	Stand van zaken Aanpak Ring Zuid
18 juli 2018	Brief 2018-047.162/29/A.54	Stand van zaken zomerstremming Zuidelijke Ringweg
18 september 2018	Brief 2018-061.931/38/A.13	Voortgang Zuidelijke Ringweg Groningen
1 oktober 2018	Brief 2018-033.153/39/A.6	Schriftelijke vragen problemen Helperzoomtunnel
1 oktober 2018	Brief 2018-051.151/39/A.9	Schriftelijke vragen over ontwikkelingen rondom Zuidelijke Ringweg Groningen
9 november 2018	Brief 2018-074.889/45/A.7	Schriftelijke vragen naar aanleiding van een artikel in Cobouw
13 november 2018	Brief 2018-076.363/46/A.21	PS-rapportage T2-2018 Aanpak Ring Zuid
27 november 2018	Brief 2018-076.301/48/A.6	Schriftelijke vragen over de Ring Zuid Groningen
20 december 2018	Brief 2018-088.616/51/A.40	Aanpak Ring Zuid, Advies commissie Hertogh
22 januari 2019	Brief 2019-004195/4/V3	Beantwoording verzoek inzage advies commissie Hertogh
12 februari 2019	Brief 2019-007724/7/A.6	PS Rapportage T3-2018 Aanpak Ring Zuid
28 maart 2019	Brief 2019-021313/13/V4	Plan van Aanpak commissie Hertogh
23 april 2019	Brief 2019-033529/17/A.28	Schriftelijke vragen naar aanleiding van overlast Van Eedenstraat
21 mei 2019	Brief 2019-038177/20/A.18	PS Rapportage T1-2019 Aanpak Ring Zuid
24 september 2019	Brief 2019-082001/39/A.10	PS Rapportage T2-2019 Aanpak Ring Zuid
18 november 2019	Memo, aanvullend bij brief van 24 september 2019	Overzicht Loket Damwand per 18 november 2019
19 december 2019	Brief 2019-112080/51	Aanpak Ring Zuid, stand van zaken december 2019, bericht prof.dr.ir. Hertogh
12 februari 2020	Brief 2020-010573/7/A.17	PS Rapportage T3-2019 Aanpak Ring Zuid
20 februari 2020	Memo statengriffie op verzoek statenfractie SP	Memo chronologisch overzicht rol PS in project Aanpak Ring Zuid

Bijlage bij C. Communicatie januari - heden + vooruitblik

In onderstaande communicatiekalender staan de bijeenkomsten en excursies voor omwonenden, belanghebbenden en politiek. (Aankondigingen van) werkzaamheden en bijbehorende bewonersbrieven staan op de website van Aanpak Ring Zuid:

<https://www.aanpakringzuid.nl/bibliotheek/bewonersbrieven>

2020		
Tijdstip	Aanleiding	Toelichting
7 januari	Bijeenkomst wijkcomité Hereweg	Maatregelen Waterloolaan evaluatie
8 januari	Informatiebijeenkomst	Werkzaamheden West
8 januari	Excursie Paviljoen	
15 januari	Informatiebijeenkomst	Raadsleden en Statenleden gemeente en provincie Groningen
16 januari	Excursie Paviljoen	Relaties Jansma Drachten, combinant CHP
27 januari	Excursie Paviljoen	Commerciële club Groningen
28 januari	Excursie Paviljoen	Leerlingen Technasium Zernike College Groningen

Vanwege Corona vinden er momenteel geen bijeenkomsten en excursies plaats.